

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem

Již delší dobu (od 27.4.2006) je v účinnosti novela zákona č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně Zákona České národní rady č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále jen „Novela Zákona“ a „Zákon“).

Novela Zákona reaguje na narůstající počet žalob českých občanů proti České republice u Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „Evropský soud“) a na vzrůstající počet odsuzujících rozsudků Evropského soudu, a to za porušení práva na soudní řízení v přiměřené lhůtě. Novela Zákona spočívá především v nové možnosti účastníků řízení **domáhat se náhrady tzv. nehmotné (nemateriální) újmy** způsobené jim porušením práva na soudní řízení v přiměřené lhůtě. Novelizací Zákona by mělo dojít k dosažení souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech a základních svobodách.

V novém ustanovení § 31a Zákona je stanoveno, že nemajetková újma se napravuje bez ohledu na to, zda nesprávným úředním postupem byla způsobena škoda či nikoli. Tato nemajetková újma může spočívat ve vzniku škody morální, ideální, imateriální, přičemž poškozenému náleží peněžitá, tedy materiální, satisfakce. Zadostiučinění se poskytne v penězích, pokud nemajetkovou újmu nelze nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění soud přihlédne ke konkrétním okolnostem případu, zejména k délce řízení, složitosti řízení, jednání poškozeného, které mohlo mít vliv na průtahy v řízení, k postupu orgánů veřejné moci během řízení a významu předmětu řízení pro poškozeného. Soudy by tedy měly při svém rozhodování vycházet z judikatury Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku.

Dle Novely Zákona je nutnou podmínkou pro případné uplatnění nároku na náhradu škody u soudu a nároku na zadostiučinění, aby veškeré nároky na náhradu škody byly nejprve uplatněny u Ministerstva spravedlnosti, popř. Ministerstva financí. V dřívějším znění Zákona bylo předchozí uplatnění nároku nezbytné pouze při uplatnění nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím a rozhodnutím o vazbě, trestu nebo o ochranném opatření.

Oproti původnímu znění Zákona, kdy náhrada škody zahrnovala náhradu nákladů řízení, kterému poškozenému vznikly v řízení, v němž došlo k nesprávnému úřednímu postupu, náhrada škody nově zahrnuje takové náklady, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Bude tedy opět na poškozeném, aby prokázal oprávněnost jím požadovaných nákladů a na posouzení soudu, aby s ohledem na konkrétní případ stanovil, zda náklady vynaložené poškozeným byly účelné.

Novela Zákona dále reagovala na novelu správního řádu, která nabyla účinnosti dne 1.1.2006, když

tato zavádí odpovědnost územně samosprávných celků, resp. státu, za škodu způsobenou při uzavírání veřejnoprávních smluv, opatřeních obecné povahy a některé další správní úkony, jako jsou např. vyjádření, osvědčení, které jsou podřazeny pod režim rozhodnutí, a úkony správního orgánu, jež spadají pod režim nesprávného úředního postupu.

Dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) má každý v rámci práva na spravedlivý proces, právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Novela Zákona, jak je shora uvedeno, reflektuje úpravu Úmluvy týkající se práva na spravedlivý proces a z něj vyplývající právo na projednání věci v přiměřené lhůtě, a dává každému občanu možnost domoci se náhrady tzv. nemotné (nemateriální) újmy způsobené mu nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, když porušení povinnosti učinit určitý úkon či vydat určité rozhodnutí je ve smyslu Novely Zákona nutno považovat za nesprávný úřední postup. Zákon stanoví jako primární možnost nápravy a zadostiučinění, tzv. samotné konstatování porušení práva. Pokud by se však toto nejevilo jako dostačující, poskytne se přiměřené zadostiučinění v penězích. Pokud jde o zadostiučinění za vzniklou nemateriální újmu, tato není stanovena nijak tabulkově či paušálně. Výše zadostiučinění se stanoví s ohledem na okolnosti jednotlivého případu, zejména k celkové délce řízení, složitosti řízení, postupu orgánů veřejné moci, jednání poškozeného a významu předmětu řízení pro poškozeného. Vzhledem ke skutečnosti, že Novela Zákona je v účinnosti jen několik měsíců, nejsou známa žádná rozhodnutí či vyjádření Ministerstva spravedlnosti ČR. Evropský soud však ve svých rozsudcích týkajících se rozhodnutí o porušení práva na řízení v přiměřené lhůtě většinou přiznává stěžovatelům zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu v rozmezí od 2.000 EUR do 12.000 EUR. Konečná výše nároku na náhradu škody však závisí na rozhodnutí soudu.

Vedle přiměřeného zadostiučinění, které pokrývá tzv. nemajetkovou, morální újmu, se lze také samozřejmě domáhat náhrady škody vzniknuvší osobě v důsledku nepřiměřené délky řízení, jakožto nesprávného úředního postupu.

Promlčecí doba u nároku na náhradu škody činí tři (3) roky a počíná běžet ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Nárok na náhradu nemajetkové újmy se promlčí za šest (6) měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti (10) let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma v důsledku nesprávného úředního postupu spočívajícího v porušení povinnosti vydat rozhodnutí či učinit úkon v přiměřené lhůtě, neskončí promlčecí doba dříve než šest (6) měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo.

V případě Vašeho zájmu o problematiku náhrady škody vůči státu, jsou Vám advokáti advokátní kanceláře [NOVÁK & SABOLOVÁ, s.r.o.](#) kdykoli k dispozici.

Barbora MOKROŠOVÁ
Advokát, [advokátní kancelář NOVÁK&SABOLOVÁ](#)

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)